

საქართველოს სსრ განათლების
 სამინისტროს ბრძანებითა და
 განკარგულებათა

კრებული

წელიწადი მცხრა

№ 10	Сборник приказов и Распоряжений Министер- ства Просвещения Грузинской ССР	1946 წ.
------	--	---------

შ ი ნ ა ა რ ს ი

	83-
1. ბრძანება № 1135/ა—მოზრდილთა სკოლების მდგომარეობისა და მუშა- ობის შემოწმების შედეგების შესახებ	2
2. სახწავლო გეგმები—ქართულ, რუსულ სომხურ და აზერბეიჯანული მუშა და სოფლის ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლე- ბისა 1947 წლისათვის	12
3. დებულება—სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების შესახებ . .	30
4. დებულება—მუშა ახალგაზრდობის სკოლის შესახებ	33
5. მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების დაკომპლექტების შესა- ხებ—ცირკულარულად	38

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ე № 1135ა

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადმი

1946 წლის 25 ივლისი

მოზრდილთა სკოლების მდგომარეობისა და
მუშაობის შემოწმების შესახებ

რესპუბლიკის მოზრდილთა სკოლების მდგომარეობისა და მუშაობის შემოწმების მასალებიდან და სახალხო განათლების განყოფილებათა ანგარიშებიდან ირკვევა, რომ მოზრდილთა სკოლებმა 1945-46 სასწავლო წელი, გასულ წელთან შედარებით, მნიშვნელოვანი წარმატებებით დაამთავრეს. საგრძნობლად გაუმჯობესდა სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა და საქმის საერთო ორგანიზაცია 1945-46 სასწავლო წელი ძირითადად დანიშნულ დროზე დაიწყო. სწავლის დაწყების წინ სახალხო განათლების განყოფილებებმა და სკოლების დირექტორებმა ჩაატარეს მოზრდილთა სკოლებში ჩასაბმელი კონტინგენტის აღრიცხვა და დროულად დააკომპლექტეს კლასები.

სასწავლო წლის დასაწყისს სკოლები მომზადებული შეხვდნენ პირველ დღეებიდანვე სკოლების დირექტორებსა და მასწავლებლებს შედგენილი ჰქონდათ წლიური სამუშაო გეგმები, მეცადინეობის ცხრილები, შედგენილი იყო მოსწავლეთა პირადი საქმეები.

მოზრდილთა სკოლები მოთავსებული იყვნენ მასობრივი სკოლების შენობებში, სარგებლობდნენ მათი ინვენტარითა და მოწყობილობით. თითქმის ყველა სკოლა უზრუნველყოფილი იყო შეუფერხებელი გათბობა-განათებით, ისინი იყენებდნენ აგრეთვე მასობრივი სკოლების კაბინეტებსა და თვალსაჩინო ხელსაწყო-იარაღებს.

სკოლები უზრუნველყოფილი იყვნენ კვალიფიციურ მასწავლებელთა კადრებით, გამოცდილი დირექტორებით, ხოლო სახალხო განათლების განყოფილებები ოპერატიულად ხელმძღვანელობდნენ სკოლებს და უწევდნენ პრაქტიკულ საორგანიზაციო-მეთოდურ დახმარებას სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის უკეთესად დაყენების საქმეში.

სასწავლო-აღმზრდელიობითი მუშაობის სწორი ორგანიზაციის შედეგად მოზრდილთა სკოლებმა, მცირე გამოჩაყლის გარდა, მატებით დასძლიეს სასწავლო პროგრამები ყველა სასწავლო ციკლიანში; ხოლო მოსწავლეთა უმრავლესობამ კარგად აითვისა გავლილი სასწავლო მასალა. სასწავლო წლის დასასრულს ჩატარებულ კლასიდან კლასში გადასაყვან გამოცდებზე მოსწავლეებმა გამოამტკიცეს გავლილი მასალის ათვისების საკმაოდ მაღალი დონე.

სასწავლო აღმზრდელიობითი მუშაობის კარგად დაყენების მხრივ გამოირჩეოდნენ თბილისის №№ 1 და 3, ბათუმის №№ 20 და 24, ქუთაისის, მახარაძის, ზესტაფონის, წულუკიძის და რიგი სხვა სკოლები.

მაგალითად, ზესტაფონის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ა. გაჩეჩილაძე) კარგად იყო დაყენებული ქართული ენისა და ლიტერატურის, ისტორიის, რუსული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკის სწავლება. მოსწავლეთა დიდი უმეტესობა მეტყველებდა სწორად, წერდა სუფთად და გარკვევით, იცავდა გრამატიკის წესებს. ისტორიაში მოსწავლეებს ახასიათებდა ისტორიული ფაქტების დალაგებულად გადმოცემა. შეგნებულად ჰქონდათ დამახსოვრებული ისტორიული თარიღები, ისტორიული ფაქტების ცოდნას უკავშირებდნენ პრაქტიკულ საკითხებს. გეოგრაფიაში მოსწავლეები დაუფლებული არიან გავლილ მასალას, კარგად ეხერხებოდნენ რუკის გამოყენება. ისტორიის, გეოგრაფიის, კონსტიტუციის, ლიტერატურის გაკვეთილებზე მოსწავლეები საგნის სწავლებას უკავშირებდნენ სააღმზრდელი საკითხებს, უნერგავდნენ მოსწავლეებს სამშობლოსადმი სიყვარულსა და თავდადებას, აცნობდნენ ჩვენი ქვეყნის გმირულ ისტორიულ წარსულს.

წულუკიძის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი გ. ჯანტურია) მოსწავლეთა დიდი უმეტესობა ზუსტად ასრულებდა „მოსწავლეთა ყოფაქცევის წესებს“; სკოლაში არსებობდა ქართული და რუსული ენებისა და ისტორიის წრეები. ლიტერატურული წრის ინიციატივით მე-10 კლასის მოსწავლემ ნ. სიმონიძემ კულტურის სახლში წაიკითხა მე-10 კლასის მოსწავლეთათვის მოხსენება თემაზე „გერმანული ფაშიზმის იდეოლოგიური სათავეები და მისი კრახი“, ხოლო მოსწავლე ი. კიკაბიძემ თემაზე „დიდი მხედართმთავარი მიხ. ილარ. კუტუხოვი“.

ბათუმის № 20 მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი კ. ბოლქვაძე) კლასიდან კლასში გადასაყვანი გამოცდები კარგად იყო ორგანიზებული. თემები და ბილეთები შედგენილი იყო მოფიქ-

რებულად. გამოცდებზე მოსწავლეებმა კარგად დაახასიათეს სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის აღდგენისა და განვითარების 1946—50 წ.წ. ხუთწლიანი გეგმის ძირითადი ამოცანები, მათგან უმთავრესი საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის განვითარების პერსპექტივები.

ბათუმის № 24 მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ლ. მოგილევსკი) გამოცდებზე მოსწავლეებმა გამოამჟღავნეს ცოდნის მაღალი დონე. საგამოცდო თემები კარგად არის შესრულებული. განსაკუთრებით აღსანიშნავია საგამოცდო წერითი ნამუშევრები რუსულ ენასა და ლიტერატურაში.

მახარაძის მოზრდილთა საშუალო სკოლის (დირექტ. ა. რამიშვილი) მოსწავლეთა ცოდნის დონე დამაკმაყოფილებელია. სკოლაში მუშაობდნენ მოსწავლეთა ქართული ენისა და ლიტერატურის და ისტორიის წრეები. ქართული ენისა და ლიტერატურის წრეში წლის განმავლობაში წაკითხულია მოსწავლეთა მიერ ორი რეფერატი, ხოლო ისტორიულ წრეში — სამი რეფერატი. კლასგარეშე კითხვისათვის მოსწავლეები ფართოდ სარგებლობდნენ ქალაქის ბიბლიოთეკით და პარტკაბინეტით. აღნიშნული სკოლის მასწავლებლები ფართოდ იყენებდნენ კლასგარეშე კითხვის პრაქტიკას მოსწავლეთა ცოდნის განმტკიცებისათვის, თავიანთ მუშაობაში კი იყენებდნენ განათლების სამინისტროს „კრებულში“ და ვაზ. „სახალხო განათლებაში“ მოთავსებულ მასალებსა და სათანადო პედაგოგიკურ ლიტერატურას.

რიგი რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებები ოპერატიულად ხელმძღვანელობდნენ მოზრდილთა სკოლებს, ეხმარებოდნენ მათ ნაკლოვანებათა გამოსწორებაში, სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებაში. მაგალითად, თბილისის საბჭოს სახალხო განათლების განყოფილება სასწავლო წლის განმავლობაში სისტემატურად ატარებდა თბილისის მოზრდილთა სკოლების მუშაობის შემოწმებას. შემოწმების შედეგად სკოლის დირექტორებსა და მასწავლებლებს ეძლეოდათ კონკრეტული მითითებანი მუშაობის გაუმჯობესებისათვის, რომლებიც განხილული იყო პედაგოგიური საბჭოების სხდომებზე. განათლების განყოფილების მიერ მოწვეულ თათბირებსა და კონსულტაციებს ყოველთვის ესწრებოდნენ მოზრდილთა სკოლების დირექტორები და მასწავლებლები. ისინი აქტიურად მონაწილეობდნენ აგრეთვე სექციურ მუშაობაშიც, რომელიც მასობრივი სკოლების მასწავლებელთათვის ეწყობოდა. ბათუმის მოზრდილთა სკოლების მდგომარეობა და მუშაობა რამ-

დენჯერზე იყო შემოწმებული სახალხო განათლების ბათუმის საჯარო
ლაქო განყოფილების მიერ. შემოწმების შედეგები განიხილა საქართველოს
ასსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიამ და დასახა საქართველოს
ტიებანი. ასევე კარგად ხელმძღვანელობდნენ და ეხმარებოდნენ
მოზრდილთა სკოლებს მახარაძის, ქუთაისის, წულუკიძის, ზესტაფო-
ნის და რიგი სხვა რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებები.

აღნიშნულ მიღწევებთან ერთად რესპუბლიკის მოზრდილთა
სკოლებს გასულ 1945-46 სასწავლო წელს ახასიათებდა რიგი სერი-
ოზული ნაკლოვანებანი.

ზოგიერთი რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებამ
დროულად ვერ აღრიცხა მოზრდილთა სკოლებში ჩასაბმელი კონტინ-
გენტები, დროულად ვერ დააკომპლექტა კლასები და დაწესებულ
ვადაზე ვერ შესძლო ნორმალური მეცადინეობის დაწყება. მაგა-
ლითად, ჩხარის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში მეცადინეობა მე-5,
მე-6 და მე-7 კლასებში დაიწყო 1 ოქტომბერს, ხოლო მე-8, მე-9 და
და მე-10 კლასებში—1 დეკემბერს. სიღნაღის მოზრდილთა სკოლა-
ში სწავლა დაიწყო 15 ნოემბერს, ხოლო ლაგოდეხის მოზრდილთა
სკოლაში—20 ნოემბერს.

ზოგიერთი სკოლა მოთავსებული იყო შეუქცებელ შენობაში,
არ იყო უზრუნველყოფილი გათბობითა და განათებით. მაგალითად,
თიანეთის მოზრდილთა სკოლა მოთავსებული იყო ადგილობრივი,
მასობრივი საშუალო სკოლის შენობაში; შენობა შეუქცებელი იყო,
შემის უქონლობის გამო არ თბებოდა. ეს გარემოება საგრძნობ გავ-
ლენას ახდენდა მოსწავლეთა დასწრებაზე, მეტადრე ისეთი მოსწავ-
ლეების, რომლებიც შორი მანძილიდან მოდიოდნენ სკოლაში. ბათუ-
მის № 20 სკოლაში საკლასო ოთახებში ფანჯრებს არ ჰქონდა მინა,
გეგეჰკორის რაიონის სოფ. ბანძის მოზრდილთა სკოლაში მეცადი-
ნეობას აფერხებდა განათების უქონლობა.

ზოგიერთი სკოლა სასწავლო წლის დასაწყისიდანვე არ იყო
დაკომპლექტებული მასწავლებელთა საქირო კადრებით. მაგალითად,
ჩხარის მოზრდილთა სკოლაში მე-8 კლასში ორ თვეზე მეტს არ იყო
ბიოლოგიის მასწავლებელი; თიანეთის სკოლას არ ყავდა ისტორიის
მასწავლებელი 15 ნოემბრიდან 11 იანვრამდე, რუსული ენისა და
უცხო ენის მასწავლებლები—1 თებერვლიდან 20 აპრილამდე; ბათუ-
მის № 24 სკოლაში ბიოლოგიის მასწავლებელი დაინიშნა მხოლოდ
პირველი მეოთხედის ბოლოს და სხვ.

სასწავლო პროცესის ნაყოფიერად წარმართვას საგრძნობლად
აფერხებდა აგრეთვე კაბინეტებისა და თვალსაჩინო ხელსაწყო-

იარაღების უქონლობა. ზესტაფონისა და თელავის მოზრდილთა სკოლის მასწავლებლებს უხდებოდათ ხელსაწყო-იარაღების მოტანა სხვა მასობრივი სკოლებიდან. ამასთან სახალხო განათლების უზრუნველყოფის განყოფილება, რაიონის სკოლებს შორის სახელმძღვანელოებისა და რეგულაციების განაწილების დროს, ხშირ შემთხვევაში არ ითვალისწინებდა მოზრდილთა სკოლების მოთხოვნილებებს. მაგალითად, წულუკიძის მოზრდილთა სკოლაში ქიმიის სახელმძღვანელო მოდიოდა 6-7 მოსწავლეზე, რუსული ენის სახელმძღვანელო — 4-5 მოსწავლეზე. სიღნაღის მოზრდილთა სკოლას ძალზე ცოტა ჰქონდა წიგნები, რეგულაციები და სხვა სასწავლო ნივთები.

მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს ჰქონდა ადგილი რიგ სკოლებში გეგმიანობის, აღრიცხვისა და სასკოლო დოკუმენტაციის დარგში. მაგალითად, გეგეჭკორის რაიონის სოფ. ლეხაინდრავოს სკოლაში მოსწავლეთა შირადი საქმეები მოუწყვსრივებელი იყო, ხოლო სოფ. მანძის მოზრდილთა სკოლის სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გეგმაში არ იყო აღნიშნული კალენდარული ვადები. სიღნაღის მოზრდილთა სკოლაში მე-8 კლასის საკლასო ჟურნალში არ სწარმოებდა დამუშავებული მასალის, აგრეთვე მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების აღნიშვნა. წალკის მოზრდილთა სკოლაში არ სწარმოებდა მოსწავლეთა დავიანებისა და მეცადინეობის გაცდენის აღრიცხვა. 1 ოქტომბრიდან 25 დეკემბრამდე მე-9 კლასის 14 მოსწავლეზე ყველა საგანში იყო 18 შეფასების ნიშანი, ხოლო 14 იანვრიდან 22 მარტამდე იმავე კლასში 11 მოსწავლეზე ყველა საგანში იყო მხოლოდ 10 ნიშანი. ანალოგიური მდგომარეობა იყო თიანეთის, ქიათურის, ჩხოროწყუს სკოლებში.

მოზრდილთა სკოლების კონტინგენტების არადროულად აღრიცხვის, სასკოლო შენობების მოუწყობლობის, გათბობა-განათების საქმის მოუწყვსრივებლობის შედეგად რიგ სკოლებში ადგილი ჰქონდა მოსწავლეთა თვალსაჩინო განთესვას. მაგალითად, წალკის მოზრდილთა სკოლაში 48 მოსწავლიდან წლის განმავლობაში სკოლას ჩამოშორდა 15 მოსწავლე, ქიათურის მოზრდილთა სკოლას — 81 მოსწავლე, ბათუმის მე-23 სკოლას — 21 მოსწავლე და სხვ. ადგილი ჰქონდა მოსწავლეთა მიერ მეცადინეობის გაცდენას თიანეთის, წალკის, ჩხოროწყუს მოზრდილთა სკოლებში.

სასწავლო წლის განმავლობაში ზოგიერთ სკოლაში ადგილი ჰქონდა ჩამორჩენას ცალკეული დისციპლინების სწავლებაში. ლაგოდების მოზრდილთა საშუალო სკოლაში სწავლის გვიან დაწყებისა და ქართულ ენასა და ლიტერატურაში და ისტორიაში ჩამორჩენის

გამო გამოცდები მე-10 კლასში გადადებულია შემოდგომისთვის.

საგრძნობ ნაკლოვანებებს ჰქონდა ადგილი სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დაყენებაში. მაგალითად, თიანეთის მოზრდილთა სკოლის მოსწავლეთა ცოდნის დონე არ იყო დამაკმაყოფილებელი. მე-5-7 კლასებში სასწავლო მასალის შეთვისება ისტორიაში (მასწავლებელი ე. სისაური) დაბალი იყო, მოსწავლეებმა საკმაოდ მტკიცედ არ იცოდნენ ისტორიული ფაქტები და მოვლენები. ასეთივე მდგომარეობა იყო ქიმიასა და ბუნებისმეტყველებაში იმავე კლასებში (მასწავლებელი ქ. ცაგარეიშვილი), მოსწავლეებს უძნელდებოდათ ელემენტარული ქიმიური ცდების ჩატარება. ხაშურის მოზრდილთა სკოლაში სუსტი იყო მოსწავლეთა ცოდნა რუსულ ენასა და ლიტერატურაში მე-8 და მე-10 კლასებში, ისტორიაში—მე-9 და მე-10 კლასებში. მე-8 და მე-10 კლასებში მასწავლებელ ვ. გაფრინდაშვილს უცხო ენაში სამი თვის განმავლობაში არ ჩაუტარებია არც ერთი წერიტი მუშაობა. ქიათურის მოზრდილთა სკოლაში სუსტი იყო მე-6 და მე-7 კლასების მოსწავლეთა ცოდნა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში (მასწავლებელი ა. გოგსაძე). ასევე სუსტი იყო მოსწავლეთა ცოდნა თიანეთის მოზრდილთა სკოლის მე-5 კლასში არითმეტიკაში და მე-6 კლასში ალგებრა-გეომეტრიაში (მასწავლებელი ა. ხელაძე).

სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობაში არსებულ ნაკლოვანებათა შედეგად 1945-46 სასწავლო წლის ბოლოს ჩატარებული კლასიდან კლასში გადასაყვანი გამოცდების დროს საგრძნობი პროცენტი მოსწავლეებისა დატოვებულ იქნა იმავე კლასებში არასაკმაო ცოდნისა და მომზადების გამო. მაგალითად, თიანეთის მოზრდილთა სკოლის მოსამზადებელი კლასის 11 მოსწავლიდან მხოლოდ ერთი მოსწავლეა გადაყვანილი მე-5 კლასში, ხოლო მე-5 და მე-7 კლასეაში 35 მოსწავლიდან შემდეგ კლასებში გადაყვანილია მხოლოდ 8 მოსწავლე. ქიათურის მოზრდილთა სკოლაში ორი მე-8 კლასის გამოცდაზე დაშვებული 61 მოსწავლიდან დატოვებულია იმავე კლასებში 48 მოსწავლე, ხოლო ორი მე-9 კლასის 42 მოსწავლიდან დატოვებულია 28 მოსწავლე. თბილისის № 2 მოზრდილთა საშუალო სკოლის 87 მოსწავლიდან გადაყვანილია შემდეგ კლასებში 29 მოსწავლე, დატოვებულია იმავე კლასებში 28 მოსწავლე, ხოლო საშემოდგომო გამოცდა მიეცა 30 მოსწავლეს.

მოზრდილთა სკოლების მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებანი შედეგია იმისა, რომ სახალხო განათლების განყოფილებები სათა-

ნადოდ არ ხელმძღვანელობდნენ ამ სკოლების მუშაობას. ქ. ჭიათურის სახალხო განათლების განყოფილებამ წლის განმავლობაში მხოლოდ ერთხელ შეამოწმა მოზრდილთა სკოლის მუშაობა. წინა წლის განათლების განყოფილებამ ვერ უზრუნველყო მოზრდილთა სკოლის მოსწავლეები სახელმძღვანელოებითა და სასწავლო ნივთებით. წალკის, ჩხოროწყუს, ლაგოდეხის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებები არ აქცევდნენ საკმაო ყურადღებას მოზრდილთა სკოლების მუშაობას, არ ეხმარებოდნენ ამ სკოლების დირექტორებსა და მასწავლებლებს სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადო დონეზე დაყენებისათვის ბრძოლაში, არ ისმენდნენ მოზრდილთა სკოლების მდგომარეობის საკითხებს და არ ამოწმებდნენ ამ სკოლების ხაზით დასახულ ღონისძიებათა შესრულებას.

მ ბ რ ძ ა ნ მ ზ:

1. წინადადება მიეცეს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს, სახალხო განათლების საოლქო, სარაიონო და საქალაქო განყოფილებათა გამგეებს:

ა) დროულად ჩაატარონ მოზრდილთა სკოლების მოსწავლეთა კონტინენტის აღრიცხვა და ჩააბან ისინი სწავლაში, სასწავლო წლის დასაწყისისათვის დაამთავრონ კლასების დაკომპლექტება და უზრუნველყოთ დაწესებულ დროს ნორმალური მეცადინეობის დაწყება ყველა სკოლასა და კლასში.

ბ) ის სკოლები, რომლებიც დამდეგ 1946-47 სასწავლო წლიდან იხსნება, დროულად უზრუნველყოთ სათანადო ბინებით ისეთი მასობრივი საშუალო სკოლის შენობაში, რომელსაც საკმაო რაოდენობით მოეპოება საჭირო მოწყობილობა, კაბინეტები და ხელსაწყო-იარაღები.

გ) დააკომპლექტონ მოზრდილთა სკოლები გამოცდილ დირექტორთა და კვალიფიციურ მასწავლებელთა კადრებით და დაეხმარონ მათ მოზრდილბთან მუშაობის სპეციფიურობასთან დაკავშირებით სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადოდ დაყენებაში.

დ) უზრუნველყოთ მოზრდილთა სკოლები გათბობით, განათებით, მოწყობილობით, თვალსაჩინო-სასწავლო ხელსაწყოებით, ხოლო ის სკოლები, რომლებიც რვაწლიანი მასობრივი სკოლის შენობებით სარგებლობენ, რომლებსაც მე-9, მე-10 და მე-11 კლასებისათვის საჭირო ხელსაწყოები არ გააჩნიათ, გადაიყვანონ საშუალო მასობრივი სკოლების შენობაში.

ე) დაავალონ მასობრივი სკოლების დირექტორებს მოზრდილთა სკოლებს, სანამ ისინი საკუთარ მოწყობილობებს და ხელსაწყოებს შეიძენდნენ, მასობრივი სკოლის კაბინეტებისა და ხელსაწყო-იარაღების გამოყენების შესაძლებლობა.

ვ) რაიონის სკოლებისათვის სახელმძღვანელოების, ხელსაწყოების, რვეულებისა და სასწავლო ნივთების განაწილების დროს გაითვალისწინონ მოზრდილთა სკოლების მოთხოვნილებანი და გამოუყონ მათ სახელმძღვანელოები და სასწავლო ნივთები მასობრივი სკოლების თანაბრად.

ზ) სასწავლო წლის დაწყების წინ ჩატარონ მოზრდილთა სკოლების მასწავლებელთა თათბირები და განიხილონ მათთან მოზრდილთა სკოლის ახალი სასწავლო გეგმები, პროგრამები და მეთოდური მითითებანი მოზრდილთა სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დაყენების საკითხებზე.

თ) გააძლიერონ ხელმძღვანელობა მოზრდილთა სკოლებზე, დროგამოშვებით შეამოწმონ მათი მდგომარეობა და მუშაობა, დასახონ საჭირო ღონისძიებანი მათი მუშაობის ყოველმხრივად გაუმჯობესებისათვის და პერიოდულად შეამოწმონ დასახულ ღონისძიებათა შესრულება.

2. დაევალოს მოზრდილთა სკოლების დირექტორებს:

ა) სკოლაში და ცალკეულ კლასებში მოსწავლეთა ჩარიცხვა აწარმოონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სათანადო ინსტრუქციის შესაბამისად, სათანადო საბუთების ან გამოცდის საფუძველზე, პირადად შეამოწმონ მოსწავლეთა მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტები და არ დაუშვან მოსწავლეთა სკოლაში მიღება შესაფერი საბუთების ან შემოწმებითი გამოცდების გარეშე.

ბ) უზრუნველყოფონ გეგმიანობა სკოლებში, სასწავლო წლის დასაწყისშივე დააზუსტონ წლიური სამუშაო გეგმები და მეცადინეობის ცხრილები, განიხილონ ეს გეგმები და ცხრილები პედაგოგიური საბჭოს სხდომაზე და თვალყური ადევნონ მათს მაღალხარისხიანად შესრულებას.

გ) წესრიგში მოიყვანონ მოსწავლეთა პირადი საქმეები, რომლებშიც მოაქციონ ყველა საჭირო დოკუმენტი მოსწავლის შესახებ, და უზრუნველყოფონ პირადი საქმეებისა და დოკუმენტების შენახვის წესების განუხრელად დაცვა.

დ) გაუწიონ კონტროლი საკლასო ჟურნალების სწორად წარმოებას და სისტემატურად ადევნონ თვალყური იმას, რომ საკლასო

ქურნალებში ყოველდღიურად იყოს აღნიშნული გავლილი მანძილი და მოსწავლეთა ცოდნის მიმდინარე შეფასება.

ე) შეავსონ თვალსაჩინო ხელსაწყო-იარაღები, უზრუნველყვინ მათი შეკეთება, მოვლა, დაცვა და მიზანშეწონილი გამოყენება, დაავალონ მასწავლებლებს თვალსაჩინოების ფართო გამოყენება სათანადო დისციპლინებში მასალის ახსნისა და დამუშავების დროს.

ვ) გააძლიერონ მეთოდური მუშაობა სკოლაში, მოამარაგონ მასწავლებლები მეთოდური შინაარსის ლიტერატურით, მოაწყონ საგნობრივი კომისიები, განაზოგადონ საუკეთესო მასწავლებელთა მოწინავე გამოცდილება და ყოველმხრივად შეუწყონ ხელი მასწავლებლებს მათი პედაგოგიური დახელოვნების საქმეში.

ზ) შეამოწმონ მოსწავლეთა წერითი ნამუშევრების გასწორებისა და შეფასების ხარისხი და გაამახვილონ მასწავლებელთა ყურადღება შეცდომების მართებულად გასწორებაზე და ცოდნის ობიექტურად შეფასებაზე.

თ) არ დაუშვან სკოლაში მოსწავლეთა ჩარიცხვა სასწავლო წლის დაწყების შემდეგ, გარდა სათანადო ინსტრუქციით გათვალისწინებული განსაკუთრებული შემთხვევებისა, ამასთან მიიღონ გადამჭრელი ზომები მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების გაცდენის ან დაგვიანების შემთხვევების აღსაკვეთად.

ი) რეგულარულად მოისმინონ პედაგოგების სხდომებზე სამუშაო გეგმების შესრულების მიმდინარეობა და სკოლის სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის ძირითადი საკითხები და სისტემატურად შეამოწმონ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულება.

კ) გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და კონტროლი მასწავლებელთა მუშაობაზე, მოისმინონ გაკვეთილები და მისცენ მასწავლებლებს საჭირო მითითებანი მუშაობის გაუმჯობესებისათვის; თვალყური ადევნონ იმას, რომ მასწავლებლები წინასწარ ემზადებოდნენ გაკვეთილისათვის და ყოველდღიურად იქონიონ გაკვეთილის გეგმა.

3. დაევალოს მოზრდილთა საშუალო სკოლების მასწავლებლებს

ა) იქონიონ წლიური და მეოთხედური სამუშაო გეგმები და აგრეთვე ცალკეული გაკვეთილების გეგმები, ჩაატარონ წერითი სამუშაოები დადგენილი ნორმით, გულდასმით გაასწორონ და ობიექტურად შეაფასონ მოსწავლეთა ნამუშევრები და საერთოდ მოსწავლეთა ცოდნა.

ბ) მაქსიმალურად გამოიყენონ თვალსაჩინოება სასწავლო მასალის დამუშავების დროს, აწარმოონ სათანადო ცდების დემონსტრირ-

რება და განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ მოსწავლეთა მიერ
გავლილი მასალის შეთვისების ხარისხს.

გ) ყოველდღიურად აწარმოონ საკლასო ჟურნალებში
თიღებზე მოსწავლეთა დასწრების აღნიშვნა, აგრეთვე დამუშავებულ
მასალისა და მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების სისტემატური
ფიქსირება.

4. მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებისა და მოზრ-
დილთა სკოლების სამმართველომ სისტემატურად შეამოწმოს მოზრ-
დილთა სკოლების ახალი სასწავლო წლისათვის მზადება და გაატა-
როს საჭირო ღონისძიებანი სწავლის ნორმალურ პირობებში დაწ-
ყობის უზრუნველსაყოფად.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი

8. კუპრაძე.

ს ა ს წ ა ვ ლ რ

საქართველოს სსრ სოფლის ახალგაზრ
1946-47 წწ

საგნის დასახელება	კვირადღი საათების რაოდენობა ნა კლასებს							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.
1 ქართული ენა	14	11	11	7	4	3	3	2
2 ქართული ლიტერატურა	—	—	—	—	3	3	2	2
3 რუსული ენა	—	5	5	5	5	6	5	4
4 ფრანგული ენა	—	—	—	—	—	—	1	1
5 ისტორია	—	—	—	1	2	1	2	3
6 კომპოზიცია	—	—	—	—	—	—	—	1
7 მათემატიკა	5	6	6	6	5	2	—	—
8 ალგებრა-გეომეტრია	—	—	—	—	—	3	4	3
9 ფიზიკა	—	—	—	—	—	—	2	2
10 ბუნებისმეტყველება	—	—	—	1	1	2	2	1
11 კიბო	—	—	—	—	—	—	—	2
12 ჯეოგრაფია	—	—	—	2	2	2	1	1
სულ	22	22	22	22	22	22	22	22

შეწ. და სოფლის ახალგაზრდობისა და მიწარმოების

*) იხილეთ საათი სტუდენტების რაოდენობის მიხედვით.

ს ა ს წ ა ვ ლ რ

საქართველოს სსრ სოფლის ახალგაზრდობის
1946 წ. 2 ტომი

ს ა ს წ ა ვ ლ რ

დღობის ქართული აგაწიანი სკოლისათვის
აპარტ ფუნქციონირების

მთვეები	წლიური საათების რაოდენობა კლასების მთვეებით								სულ
	1	2	3	4	5	6	7	8	
სულ	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.	კლ.
55	350	275	225	161	92	69	69	46	1337
10	—	—	—	—	69	69	46	46	230
35	—	125	125	115	115	138	115	92	825
2	—	—	—	—	—	—	23	13	46
9	—	—	—	23	46	23	46	69	107
1	—	—	—	—	—	—	—	23	23
33	200	150	150	138	115	46	—	—	709
10	—	—	—	—	—	69	92	69	230
4	—	—	—	—	—	—	46	46	92
7	—	—	—	23	23	46	46	23	161
2	—	—	—	—	—	—	—	46	46
8	—	—	—	46	46	46	23	23	184
176	550	550	550	506	506	506	506	506	4180

სკოლების სამმართველოს უფროსი პ. შაბინიანი.

У Ч Е Б Н Ы Й
русской восьмилетней школы сельской молодежи
на 1946 - 1947 учеб

Наименование предметов	Количество недельных							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.
1 Русский язык и литература	14	11	11	7	7	6	5	4
2 Грузинский яз. и литература	—	5	5	5	5	5	5	4
3 Иностраный язык	—	—	—	—	—	—	1	1
4 История	—	—	—	2	2	2	2	3
5 Конституция	—	—	—	—	—	—	—	1
6 Арифметика	8	6	6	5	5	2	—	—
7 Алгебра, геометрия	—	8	—	—	—	3	4	3
8 Физика	—	—	—	—	—	—	2	2
9 Естествознание	—	—	—	1	1	2	2	1
10 Химия	—	—	—	—	—	—	—	2
11 География	—	—	—	2	2	2	1	1
Всего	22	32	32	22	22	22	21	22

Начальник Управления школ рабочей и сельской молодежи и школ

^{*)} Включая 2 часа на катание на санях.

УТВЕРЖДАЮ
Министр просвещения Грузинской ССР
К. Кварацели
2/VII-46 г.

П Л А Н

Министерства Просвещения Грузинской ССР
на 1946 - 1947 учебный год

გაგანობის
მინისტროსგან

часов	Количество годовых часов								Всего
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Всего	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.	кл.
85	350	275	275	161	161	135	115	92	1567
34	—	125	125	115	115	115	115	92	802
2	—	—	—	—	—	—	23	23	46
11	—	—	—	45	45	45	45	69	255
1	—	—	—	—	—	—	—	23	23
32	200	150	150	115	115	45	—	—	776
10	—	—	—	—	—	69	92	69	290
4	—	—	—	—	—	—	45	45	92
7	—	—	—	23	23	45	45	22	161
2	—	—	—	—	—	—	—	45	45
8	—	—	—	45	45	45	23	23	184
176	550	550	550	508	508	506	506	506	4180

зрелых Министерства Просвещения Грузинской ССР А. ГАБСИНИЯ.

У Ч Е Б Н Ы Й

армякской и азербайджанской восьмилетних школ сельской

У Т В Е Р Ж Д А Ю
Министр Просвещения Грузии ССР
В. Кирадзе

2/VI-46/1947
303-21701033

П Л А Н

молодежи Министерства Просвещения Грузинской ССР
на 1946—47 учебный год

Наименование предметов	Количество недельных							
	I кл.	II кл.	III кл.	IV кл.	V кл.	VI кл.	VII кл.	VIII кл.
1 Родной язык	14	9	7	5	1	1	1	1
2 Родная литература	—	—	—	—	2	2	2	1
3 Русский язык	—	3	6	4	4	4	3	3
4 Грузинский язык	—	3	4	3	2	3	2	3
5 Иностранный язык	—	—	—	—	—	—	—	1
6 История	—	—	—	2	2	2	3	2
7 Конституция	—	—	—	—	—	—	—	1
8 Арифметика	8	7	5	5	7	2	—	—
9 Алгебра, геометрия	—	—	—	—	—	4	5	4
10 Физика	—	—	—	—	—	—	2	2
11 Естествознание	—	—	—	2	2	2	2	1
12 Химия	—	—	—	—	—	—	—	2
13 География	—	—	—	1	2	2	2	1
Всего	22	22	22	22	22	22	22	22

часов	Количество годовых часов								Всего
	I кл.	II кл.	III кл.	IV кл.	V кл.	VI кл.	VII кл.	VIII кл.	
30	300	225	175	115	23	23	23	23	907
7	—	—	—	—	46	46	46	23	161
27	—	75	150	92	92	92	69	69	630
20	—	75	100	69	46	69	46	69	474
1	—	—	—	—	—	—	—	23	23
11	—	—	—	46	46	46	69	46	253
1	—	—	—	—	—	—	—	23	23
34	300	175	125	115	161	46	—	—	822
13	—	—	—	—	—	92	115	92	280
4	—	—	—	—	—	—	46	46	92
9	—	—	—	46	46	46	46	23	307
2	—	—	—	—	—	—	—	46	46
8	—	—	—	23	46	46	46	23	154
176	550	550	550	506	506	506	506	506	4190

Начальник Управления школ рабочей и сельской молодежи и ШМ

заслуженный Министр Просвещения Грузинской ССР А. ГАБИСИЯ

*) Включая часы на чистописанье.

ს ა ნ წ ა მ ე ლ ი

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის ბრძანებით
1946 წ. 2 ივლისი

ს ა ნ წ ა მ ე ლ ი

საგარეო ურთიერთობების მინისტრის ბრძანებით
1946-47 სასწავლო წლისათვის

საგნების დასახელება	კვარტალი საათების რაოდენობა											
	მოსამზ. კლასი		მ-9 კლ.		მ-6 კლ.		მ-7 კლ.		მ-8 კლ.		მ-9 კლ.	
	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.
1 ქართული ენა	4	12	6	12	1	12	1	12	1	12	1	12
2 ქართ. ლიტერ.	1	12	1	12	1	12	1	12	1	12	1	12
3 რუსული ენა	5	1	6	9	4	4	1	5	9	1	4	4
4 რუსული ლიტერ.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5 უცხო ენა	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6 ისტორია	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7 კონსტიტუცია	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8 არითმეტიკა	3	1	4	4	5	12	12	12	12	12	12	12
9 ალგებრა, გეომეტრია, ტრიგონ.	1	1	1	1	1	12	12	12	12	12	12	12
10 ფიზიკა	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11 ასტრონომია	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12 ბიოლოგიის/მედიცინის	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13 მათემატიკა	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14 გეოგრაფია	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15 ხელოვნება	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
სულ	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	22

ბრუნება და სიფრთხილე სასწავლო წლის დასრულების შემდეგ

საგნების დასახელება	წლიური საათ. რაოდენობა															
	მ-9 კლ.		მ-10 კლ.		მ-11 კლ.		მ-12 კლ.		მ-9 კლ.		მ-10 კლ.		მ-11 კლ.		მ-12 კლ.	
	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.	საგნობრივი	კომპლ. საათ.
1 ქართული ენა	4	12	6	12	1	12	1	12	1	12	1	12	1	12	1	12
2 ქართ. ლიტერ.	1	12	1	12	1	12	1	12	1	12	1	12	1	12	1	12
3 რუსული ენა	5	1	6	9	4	4	1	5	9	1	4	4	1	4	4	
4 რუსული ლიტერ.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5 უცხო ენა	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
6 ისტორია	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
7 კონსტიტუცია	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
8 არითმეტიკა	3	1	4	4	5	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	
9 ალგებრა, გეომეტრია, ტრიგონ.	1	1	1	1	1	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	
10 ფიზიკა	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
11 ასტრონომია	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
12 ბიოლოგიის/მედიცინის	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
13 მათემატიკა	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
14 გეოგრაფია	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
15 ხელოვნება	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
სულ	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	22	

საგარეო ურთიერთობების მინისტრის ბრძანებით

გაგონების
 საბუნების

Учебный

русской средней школы рабочей молодежи Минис
 на 1946-47

პლან

терства Просвещения Грузинской ССР
 уч. год.

Наименование предметов	Количество недель														
	Подготов. кл.			V кл.			VI кл.			VII кл.			VIII кл.		
	Урок	Консулт.	Неделя, ч.	Урок	Нед. час.	Урок	Консулт.	Нед. час.	Урок	Консулт.	Нед. час.	Урок	Консулт.	Нед. час.	
1 Русский язык	6	1	7	4	1	5	4	2	6	4	1	5	5	5	
2 Русская литература															
3 Грузинский язык	3	1	4	3	1	4	3	1	4	2	1	3	2	2	
4 Грузинская лит.															
5 Иностранный язык															
6 История	10	1	11	8	1	10	8	3	11	10	5	12	11	1	
7 Конституция															
8 Арифметика	3	1	4	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	
9 Алгебра, геометрия, тригонометрия	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	
10 Физика	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	
11 Астрономия															
12 Естествознание	12	1	13	10	1	11	10	4	12	11	5	14	13	3	
13 Химия	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	
14 География	10	1	11	8	1	9	8	3	10	9	4	11	10	4	
15 Черчение															
Всего . . .	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	

Учебный предмет	IX кл.				X кл.				XI кл.				Всего
	Урок		Нед. час.		Урок		Нед. час.		Урок		Нед. час.		
	Урок	Консулт.	Урок	Консулт.	Урок	Консулт.	Урок	Консулт.	Урок	Консулт.			
Подготов. кл.													
V кл.	90	300	240	90	300	240	90	300	240	90	300	240	1120
VI кл.	120	400	320	120	400	320	120	400	320	120	400	320	1280
VII кл.	120	400	320	120	400	320	120	400	320	120	400	320	1280
VIII кл.	120	400	320	120	400	320	120	400	320	120	400	320	1280
IX кл.	120	400	320	120	400	320	120	400	320	120	400	320	1280
X кл.	120	400	320	120	400	320	120	400	320	120	400	320	1280
XI кл.	120	400	320	120	400	320	120	400	320	120	400	320	1280
Всего	180	580	480	180	580	480	180	580	480	180	580	480	7040

Начальник Управления школ рабочей и сельской молодежи и школ

взрослых Министерства Просвещения Груз. ССР А. ГАБИСОНИЯ.

Учебный

армянской и азербайджанской средних школ рабочей молодежи на 1946-47

Наименование предметов	Количество недель															
	Подготов. класс			V класс			VI класс			VII класс			VIII класс			
	Урок	Консульт.	Нед. час.	Урок	Консульт.	Нед. час.	Урок	Консульт.	Нед. час.	Урок	Консульт.	Нед. час.	Урок	Консульт.	Нед. час.	
1 Родной язык	4	1	5	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1
2 Родная литература																
3 Русский язык	3	1	4	2	1	3	4	1	1	5	2	2	1	1	1	1
4 Русская литература				2	1	3	4	1	1	5	2	2	1	1	1	1
5 Грузинский язык	2	1	3	3	1	4	3	1	1	4	2	2	1	1	1	1
6 Грузинская литература																
7 Иностранный язык																
8 История	2	1	3	2	1	3	3	1	1	4	2	2	1	1	1	1
9 Конституция																
10 Арифметика	3	1	4	3	1	4	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
11 Алгебра, геометрия, тригонометрия																
12 Физика	2	1	3	2	1	3	2	1	1	3	2	2	1	1	1	1
13 Астрономия																
14 Естествознание	2	1	3	2	1	3	2	1	1	3	2	2	1	1	1	1
15 Химия																
16 География	2	1	3	2	1	3	2	1	1	3	2	2	1	1	1	1
17 Черчение																
Всего	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	22	

Начальник Управления школ рабочей и сельской молодежи и школ

П л а н

дека Министерства Просвещения Грузинской ССР

уч. год

IX класс	X класс	XI класс.	Всего	Количество годовых часов														
				IX класс			X класс			XI класс			Всего					
				Урок	Консульт.	Нед. час.	Урок	Консульт.	Нед. час.	Урок	Консульт.	Нед. час.						
1				12	200	25	25	80	80	120							480	
2				24	160	100	80	80	80	80	40	40	40	40	40	40	40	960
3				15	100	100	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
4				16	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
5				9	100	100	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
6				10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
7				11	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
8				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
9				11	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
10				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
11				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
12				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
13				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
14				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
15				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
16				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
17				12	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	960
Всего	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	22	18	4	22		7040	

взрослых Министерства Просвещения Грузинской ССР А. ГАБСИНИЯ.

საქართველოს სსრ კანონების
მიხედვით დატვირთვა
1946 წ. 2 ნახევარი

შ. შ. 8 0 8 8 0

სიღ. და საშუალო სკოლებისთვის
აველი წილისთვის

ს ა ს წ ა ა
საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო
1946-47 წწ

საგნების დასახელება	კვირული საათების რაოდენობა კლასების						
	სიმაღლე კლ.	მე-5 კლ.	მე-6 კლ.	მე-7 კლ.	მე-8 კლ.	მე-9 კლ.	მე-10 კლ.
1 მართლმადიდებელი ეკლესიის წიგნები	7	4	4	12	12	—	—
2 მართლმადიდებელი ეკლესიის წიგნები	6	12	6	6	6	4	4
3 მართლმადიდებელი ეკლესიის წიგნები	—	—	—	—	—	—	—
4 მართლმადიდებელი ეკლესიის წიგნები	—	—	—	—	—	—	—
5 კომპლექტების	6	12	12	12	12	12	12
6 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
7 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
8 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
9 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
10 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
11 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
12 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
13 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
14 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
15 კომპლექტების	—	—	—	—	—	—	—
სულ	27	27	27	27	27	27	27

მთვეები	წლიური საათების რაოდენობა კლასების მიხედვით										
	მე-11 კლ.	სულ	სიმაღლე კლ.	მე-5 კლ.	მე-6 კლ.	მე-7 კლ.	მე-8 კლ.	მე-9 კლ.	მე-10 კლ.	მე-11 კლ.	სულ
—	19	281	132	182	66	66	—	—	—	—	627
4	32	361	66	99	99	132	132	132	132	132	726
12	36	396	198	198	198	198	198	198	198	198	1188
3	7	—	—	—	—	—	—	66	66	66	231
14	14	—	66	66	66	66	66	66	66	66	462
15	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
16	14	198	198	198	66	—	—	—	—	—	462
6	29	—	—	—	—	165	132	165	115	198	1077
3	15	—	—	—	—	66	66	66	66	66	429
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
13	18	66	66	66	66	66	66	66	66	66	429
9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	267
2	14	99	99	66	—	33	33	33	33	33	462
1	2	—	—	—	—	—	—	—	33	33	66
27	216	891	891	891	891	891	891	891	891	791	7128

სკოლების სამმართველოს უფროსი პ. მანისონი

მუხ. და სოფლის ახლგაზრდობის სკოლების და მინისტრთა

Учебный

русской средней школы в 1946-1947
 Министер
 на 1946-1947

УТВЕРЖДАЮ:
 Министр Просвещения
 Груз. ССР В. Габисония
 2 УИ 1946 г.

план
 ста Просвещения Грузинской ССР
 учебный год.

04705574
 51824701033

Наименование предметов	Количество недель						
	Подготов.- VII, кл.	V кл.	VI кл.	VII кл.	VIII кл.	IX кл.	X кл.
1 Русский язык и литературное чтение	5	7	8	7	5	—	—
2 Русская литература	—	—	—	—	—	4	5
3 Грузинский язык	5	5	4	4	1	—	—
4 Грузинская литература	—	—	—	—	—	2	3
5 Иностранная литература	—	2	2	2	2	2	2
6 История	3	2	2	3	3	3	3
7 Конституция	—	—	—	—	1	—	—
8 Арифметика	6	6	2	—	—	—	—
9 Алгебра, геометрия, тригонометрия	—	—	4	5	4	6	5
10 Физика	—	—	—	2	2	3	3
11 Химия	—	—	—	—	—	—	—
12 Естествознание	—	2	2	2	2	2	—
13 Учения	—	—	—	—	—	3	2
14 География	5	3	2	2	2	1	—
15 Черчение	—	—	—	—	—	—	1
Всего	27	27	27	27	27	27	27

XI кл.	Количество годовых часов									
	Всего	Подготов. кл.	V кл.	VI кл.	VII кл.	VIII кл.	IX кл.	X кл.	XI кл.	Всего
—	35	204	231	204	231	165	—	—	—	1155
5	14	—	—	—	—	—	132	165	165	462
2	157	165	165	165	132	132	33	33	99	801
3	6	—	—	—	—	—	66	99	99	264
2	14	—	66	66	66	66	66	66	66	462
3	12	50	66	66	66	33	33	33	99	351
—	14	198	198	66	—	—	—	—	—	462
5	29	—	—	132	165	132	198	165	165	657
3	13	—	—	—	66	66	99	99	99	429
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	12	66	66	66	66	66	66	66	66	396
2	9	—	—	—	—	66	99	66	66	267
—	15	99	99	66	66	66	33	66	33	462
1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	66
27	216	801	801	801	801	801	801	801	801	7128

Начальник Управления школ рабочей и сельской молодежи и школ

заведующий Министерством Просвещения Грузинской ССР А. ГАБИСОНИЯ.

Учебный

армянской и азербайджанской средних школ взрослых
на 1946-47

	Наименование предметов	Количество недель						
		Подготов. класс	V кл.	VI кл.	VII кл.	VIII кл.	IX кл.	X кл.
1	Родной язык . . .	6	3	3	2	1	—	—
2	Родная литература . . .	—	3	2	2	2	3	3
3	Русский язык . . .	5	5	6	4	4	5	5
4	Русская литература . . .	—	—	—	4	4	5	5
5	Грузинский язык . . .	5	5	4	4	3	1	1
6	Грузинская литература . . .	—	—	—	—	—	—	—
7	Иностранный яз. . .	—	—	—	—	1	1	1
8	История . . .	2	2	2	3	3	—	—
9	Конституция . . .	—	—	—	—	1	—	—
10	Арифметика . . .	5	5	2	—	—	—	—
11	Алгебра, геометрия, тригонометрия . . .	—	—	3	5	4	5	5
12	Физика . . .	—	—	—	2	2	—	—
13	Астрономия . . .	—	—	—	—	—	—	—
14	Естествознание . . .	2	2	2	3	2	—	—
15	Химия . . .	—	—	—	—	2	—	—
16	География . . .	2	2	3	2	2	1	—
17	Черчение . . .	—	—	—	—	—	—	1
	Всего . . .	27	27	27	27	27	27	27

Начальник Управления школ рабочей и сельской молодежи и школ

УТВЕРЖДАЮ
Министр Просвещения
Груз. ССР В. Каладзе

2 VII 1946 г.

П л а н

Министерства Просвещения Грузинской ССР
учебный год

ных часов		Количество годовых часов									
XI кл.	Всего	Подготов. кл.	V кл.	VI кл.	VII кл.	VIII кл.	IX кл.	X кл.	XI кл.	Всего	
—	15	198	90	90	90	33	—	—	—	495	
3	18	—	90	90	90	90	90	90	90	594	
4	30	165	1-5	198	132	132	90	90	90	990	
5	7	—	—	—	—	—	—	90	90	251	
1	25	195	165	132	132	90	90	33	33	925	
2	5	—	—	—	—	—	33	90	90	165	
3	—	—	—	—	—	33	90	90	90	251	
4	19	90	90	90	90	90	90	90	90	627	
1	—	—	—	—	33	—	—	—	—	33	
—	12	165	165	90	—	—	—	—	—	396	
5	27	—	—	90	165	132	165	165	165	891	
3	12	—	—	—	90	90	90	90	90	396	
1	1	—	—	—	—	—	—	—	33	33	
—	13	90	90	90	90	90	90	—	—	429	
2	5	—	—	—	—	90	90	90	90	264	
—	14	90	90	90	90	90	33	90	—	452	
1	2	—	—	—	—	—	—	33	33	66	
27	296	891	891	891	891	891	891	891	891	7128	

взрослых Министерства Просвещения Грузинской ССР А. ГАБИСОНИИ.

საქ. სსრ სახკომსაბჭოს 1944 წლის 26 ივლისის
№ 836 დადგენილების დანართი № 1.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების შესახებ

I. საერთო დებულებანი

1. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლები ეწყობა თანახმად საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოს 1944 წლის 26 ივლისის № 836 დადგენილებისა „სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების ორგანიზაციის შესახებ“. სწავლება სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში სწარმოებს სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებიდან მოუწყვეტლად.

2. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლები წარმოადგენენ სახელმწიფო საერთო-საგანმანათლებლო სკოლებს, რომელთაც მიზნად აქვთ დასახული მისცენ ახალგაზრდობას დაწყებითი და რვაწლიანი სკოლების მოცულობის მომზადება, აღზარდონ ახალგაზრდობა სამშობლოსადმი თავდადებული სიყვარულისა და საბჭოთა ხელისუფლების ერთგულების სულისკვეთებით.

3. სკოლები ეწყობა დიდ სოფლებში, კოლმეურნეობებში, საბჭოთა მეურნეობებსა და მტს-ებში და იხსნება მშრომელთა დებუტატების რაიონული და საქალაქო საბჭოების აღმასკომების გადაწყვეტილებებით.

4. სკოლები იხსნება ორი ტიპისა: დაწყებითი—I, II, III და IV კლასების შემადგენლობით და რვაწლიანი—I-VIII კლასების შემადგენლობით. იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსწავლეთა რაოდენობა სკოლის გახსნისათვის საკმარისი არ არის, იხსნება ცალკეული კლასები საერთო-საგანმანათლებლო მომზადების მიხედვით.

5. ვაჟებისა და ქალების სწავლა სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში სწარმოებს ერთად.

6. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლები იმყოფებიან საქართველოს სსრ განსახკომისა და მისი ადგილობრივი ორგანოების გამგებლობაში. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებზე

ყოველდღიური ხელმძღვანელობა, მათი დაკომპლექტება მასწავლებლებით, დირექტორებითა და გამგეებით და მომარაგება სახელმძღვანელოებით, სასწავლო წიგნებითა და სასკოლო-საწერი ნივთებით ეკისრება განსახკომისა და სახალხო განათლების ადგილობრივ ორგანოებს.

II. მოსწავლეები

7. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში მიიღებიან ახალგაზრდობა და მოზარდები 14 წლის ასაკიდან და სწავლობენ ამ სკოლებში სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოდან მოუწყვეტლად.

8. განცხადებათა მიღება ახალგაზრდობისაგან სწარმოებს 1 ოქტომბრიდან 20 ოქტომბრამდე, ხოლო სკოლაში ჩარიცხვა—20 ოქტომბრიდან 1 ნოემბრამდე.

წერა-კითხვის უცოდინარნი მიიღებიან პირველ კლასში, დანარჩენები კი ჩარიცხებიან ამა თუ იმ კლასში იმისდამხედვეთ, თუ რა დოკუმენტი მოეპოვება მათ განათლების შესახებ.

განათლების დოკუმენტების უქონლობის შემთხვევაში შესაბამის კლასში მიღება სწარმოებს შესამოწმებელი გამოცდის საფუძველზე.

9. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლაში კურსდამთავრებულებს ეძლევათ მოწმობა საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ დაწესებული ფორმით.

III. სასწავლო მუშაობის ორგანიზაცია

10. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლები მუშაობენ საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ დამტკიცებული სასწავლო გეგმებით და პროგრამებით.

11. მეცადინეობა სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში სწარმოებს კვირაში 5-ჯერ, სულ 22 საათს (ორ დღეს ზუთ-ზუთ საათს, სამ დღეს ოთხ-ოთხ საათს).

12. მოსწავლეთა რიცხვი ყოველ კლასში წესდება არაუმეტეს 20 კაცისა.

13. სასწავლო წელი სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლაში იწყება 1 ნოემბრიდან და გრძელდება 1 მაისამდე. სასწავლო წლის დამლევს მოსწავლეებს ეწყებათ გამოცდები, რომელთა ჩატარების წესიც ისაზღვრება საქართველოს სსრ განსახკომის ინსტრუქციით.

14. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში სასწავლო მუშაობის ორგანიზაციის ძირითად ფორმას წარმოადგენს გაკვე-

თილი, რომელიც ტარდება მასწავლებლის ხელმძღვანელობით, მტკიცედ განსაზღვრული ცხრილით და ამ კლასის მოსწავლეთა შიდა-გარეული შემადგენლობით. გაკვეთილის ხანგრძლივობა ისაზღვრება 45 წუთით.

მოსწავლეთა ცოდნის მიმდინარე აღრიცხვის ფორმას წარმოადგენს ინდივიდუალური, სისტემატურად წარმოებული გამოკითხვა გაკვეთილებზე და დაწესებული ნიშნები.

IV. სკოლის ხელმძღვანელობა

15. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლას სათავეში უდგას სკოლის გამგე (დირექტორი), რომელსაც ნიშნავს საქართველოს სსრ განსახკომი შესაბამისი პედაგოგიური განათლებისა და პედაგოგიური მუშაობის სტაჟის მქონე პირთაგან.

სკოლის გამგეს (დირექტორს) შეუძლია აწარმოოს მეცადინეობა ერთერთ სკოლაში.

16. სკოლის გამგე (დირექტორი) სრული პასუხისმგებელია მთელი სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობისათვის სკოლაში და აგრეთვე სკოლის მთელი მეურნეობის მდგომარეობისათვის.

17. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლის მასწავლებლებს ნიშნავს სახალხო განათლების რაიონული განყოფილების გამგე

V. ფინანსირება და ანგარიშგება

18. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლას აქვს მშრომელთა დებუტატების საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ დამტკიცებული ხარჯთაღრიცხვა.

19. სკოლა ეწევა საქმისწარმოებას და ადგენს სტატისტიკურ ანგარიშს საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ დაწესებული ფორმებითა და მის მიერ განსაზღვრულ ვადებში და პერიოდულად უდგენს მუშაობის ანგარიშს სახალხო განათლების განყოფილებას.

20. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლა სარგებლობს იურიდიული პირის უფლებებით და მას აქვს საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ დაწესებული ნიმუშის საკუთარი ბეჭედი.

21. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მთელი სასწავლო მოწყობილობა შეადგენს სახელმწიფო საკუთრებას და არ შეიძლება გასხვისებულ იქნას სკოლებისაგან საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოს სპეციალური დადგენილების გარეშე.

დამტკიცებულია საქართველოს სსრ სახალხო
კომისარათა საბჭოს მიერ 1944 წლის 10 მაისს № 501.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

მუშა ახალგაზრდობის სკოლის შესახებ

I. ზოგადი დებულებანი

1. მუშა ახალგაზრდობის სკოლა არსდება საწარმოებში მომუშავე მოზრდილთა სწავლების შესახებ საქართველოს სსრ სახალხო კომისარათა საბჭოს 1943 წლის 5 აგვისტოს № 1129 დადგენილების საფუძველზე.

მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში სწავლა ტარდება წარმოებისაგან მოუწყვეტლად.

2. მუშა ახალგაზრდობის სკოლის მიზანია მისცეს ახალგაზრდობას საერთო-საგანმანათლებლო მომზადება რვაწლიანი და საშუალო სკოლის მოკულოებით, აღზარდოს ახალგაზრდობა სამშობლოსადმი თავდადებული სიყვარულისა და საბჭოთა ხელისუფლებისადმი ერთგულების სულისკვეთებით.

3. მუშა ახალგაზრდობის სკოლა ეწყობა ერთ ან რამდენიმე საწარმოში მომუშავე ახალგაზრდობის მოსამზადებლად და იხსნება საქართველოს სსრ სახალხო კომისარათა საბჭოს დადგენილებით.

4. მუშა ახალგაზრდობის სკოლა არსდება ორი ტიპისა: რვაწლიანი—მე-5, მე-6, მე-7 და მე-8 კლასების შემადგენლობით და საშუალო სკოლა—მე-5, მე-6, მე-7, მე-8, მე-9, მე-10 და მე-11 კლასების შემადგენლობით. მუშა ახალგაზრდობის სკოლასთან შეიძლება მოეწყოს მოსამზადებელი ჯგუფები იმ მოზარდთათვის, რომლებსაც დაწყებითი სკოლა არ დაუმთავრებიათ.

5. მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში ვაჟებისა და ქალების სწავლა ერთად სწარმოებს.

6. მუშა ახალგაზრდობის სკოლა იმყოფება საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატისა და მისი ადგილობრივი ორგანოების გამგებლობაში. საქართველოს სსრ განსახკომს, აუხაზე-

თისა და აჭარის ასსრ განსახკომებს და სამხრეთ-ოსეთის ^{ავტონომიური} მიური ოლქის სახალხო განათლების საოლქო განყოფილებასა და სახალხო განათლების ადგილობრივ ორგანოებს ევალებათ მუშა ახალგაზრდობის სკოლებზე ყოველდღიური ხელმძღვანელობა, მათი დაკომპლექტება მასწავლებლებითა და დირექტორებით, მათი მომარაგება სახელმძღვანელოებით, სასწავლო ხელსაწყოებითა და სხვა სასწავლო ნივთებით.

სამრეწველო სახალხო კომისარიატების ხელმძღვანელები და საწარმოთა დირექტორები უზრუნველჰყოფენ მუშა ახალგაზრდობის სკოლებს ბინებით, მოწყობილობით, განათებითა და გათბობით, სახალხო განათლების ორგანოებთან ერთად ქმნიან საჭირო პირობებს სასწავლო მეცადინეობაზე მოზარდთა დასწრებისათვის (მოსწავლეთა განთავისუფლება ზედმეტი სამუშაოებისაგან და შრომითი სამუშაოებზე მობილიზაციისაგან სწავლის მთელი პერიოდის განმავლობაში).

II. სასწავლო მუშაობის ორგანიზაცია

7. წარმოების პირობების შესაბამისად, მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში მეცადინეობა სწარმოებს ცვლების წესით (დღის, ღღის, საღამოს ცვლები).

8. მუშა ახალგაზრდობის სკოლის თითოეულ კლასში მოსწავლეთა რიცხვი არ უნდა აღემატებოდეს 20 კაცს.

9. მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში სასწავლო წელი იწყება 1 სექტემბერს, მთავრდება 1 ივლისს და დაიყოფა სასწავლო ნახევარწლებად: პირველი ნახევარი წელი—1 სექტემბრიდან 15 თებერვლამდე და მეორე—15 თებერვლიდან 1 ივლისამდე.

სასწავლო წელი შეიცავს 40 სამუშაო კვირას, კვირაში 9 სასწავლო საათით (სამი დღე, დღეში სამი საათი).

10. მუშა ახალგაზრდობის სკოლა მუშაობს საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ დამტკიცებული სასწავლო გეგმისა და საერთო-საგანმანათლებლო რეაწლიანი და საშუალო სკოლების მე-5—მე-11 კლასების პროგრამების მიხედვით.

11. სასწავლო მუშაობის ორგანიზაციის ძირითად ფორმას მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში წარმოადგენს გაკვეთილი, რომელსაც მასწავლებელი ატარებს განსაზღვრულ კლასთან, მოსწავლეთა მუდმივი შემადგენლობით და მტკიცე ცხრილის მიხედვით. დამატებით გაკვეთილებისა ტარდება კონსულტაცია იმ მოსწავლეთა-

თვის, რომელთაც მასწავლებელთა დამატებითი დახმარება შესა-
როებათ. გაკვეთილის ხანგრძლივობა დადგენილია 45 წუთი.

12. მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში მოსწავლეთა ცოდნის შემოწმება სწარმოებს სისტემატურად გაკვეთილებზე ზეპირი გამოკითხვის, საკლასო წერიითი და ლაბორატორიული მუშაობის ჩატარების, საშინაო სამუშაოთა შესრულების შემოწმების მეშვეობით და შეფასდება იმ ნიშნების მიხედვით, რაც დაწესებულია რვაწლიანი და საშუალო სკოლებისათვის.

13. სასწავლო წლის ბოლოს მუშა ახალგაზრდობის სადამოსკოლის მე-5—მე-11 კლასებში ტარდება კლასიდან კლასში გადასაყვანი და გამოსაშვები გამოცდები, რომელთა ჩატარების წესი დადგენილია საქართველოს სსრ განსახკომის ინსტრუქციით.

III. მოსწავლეთა შესახებ

14. განცხადებათა მიღებას ფაბრიკებსა, ქარხნებსა, მაღაროებში, რკინიგზისა და წყლის ტრანსპორტის საწარმოებში და დაწესებულებებში მომუშავე ახალგაზრდობისაგან, რომელთაც სურთ ისწავლონ მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში, აწარმოებს სკოლის დირექტორი 1-დან 20 აგვისტომდე, ხოლო ჩარიცხვას—20 აგვისტოდან 1 სექტემბრამდე.

მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში მიღების შესახებ განცხადების შეტანისას წარდგენილი უნდა იქნას განათლების საბუთი.

15. ის პირები, რომელთაც აქვთ საბუთი რვაწლიანი და საშუალო სკოლის მე-4—მე-10 კლასების დაამთავრების შესახებ, მიიღებიან მუშა ახალგაზრდობის სკოლის სათანადო კლასში უგამოცდოდ. იმ შემთხვევაში, როდესაც სკოლაში შესვლის მსურველს განათლების საბუთი არ მოუბოება, სათანადო კლასში ჩარიცხვა სწარმოებს შემოწმებითი გამოცდის საფუძველზე.

16. მუშა ახალგაზრდობის სკოლის ის მოსწავლენი, რომლებიც წარმატებით ჩააბარებენ კლასიდან კლასში გადასაყვან და გამოსაშვებ გამოცდებს და ყველა ძირითად საგანსა და ყოფაქცევაში მიიღებენ ნიშანს „5“, დაჯილდოებული იქნებიან ქების სიგელებით.

17. ის პირები, რომლებიც დაამთავრებენ მუშა ახალგაზრდობის რვაწლიან სკოლას, მიიღებენ მოწმობას, ხოლო ის პირები, რომლებიც დაამთავრებენ მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლას, მიიღებენ ატესტატს სკოლის დირექტორისა და მასწავლებლების ხელის მოწერით და სარგებლობენ ყველა უფლებით, რაც გათვალის-

წინებულია იმ მოსწავლეთათვის, რომლებმაც დაამთავრეს საერთო-
საგანმანათლებლო რვაწლიანი და საშუალო სკოლა.

18. მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში იქმნება მოსწავლეთა ორ-
განიზაციები იმ დებულების საფუძველზე, რომელიც დამტკიცებუ-
ლია საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ საქართველოს ალკკ
ცენტრალურ კომიტეტთან შეთანხმებით.

IV. სკოლის ხელმძღვანელობა

19. მუშა ახალგაზრდობის სკოლას სათავეში უდგას დირექტორი, რომელსაც საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარი ნიშნავს საუკეთესო მასწავლებელთაგან, რომელთაც აქვთ უმაღლესი პედაგოგიური განათლება (საშუალო სკოლისათვის) ან აქვთ განათლება არა ნაკლები სამასწავლებლო ინსტიტუტისა (რვაწლიანი სკოლისათვის), აქვთ აგრეთვე პედაგოგიური მუშაობის სტაჟი არა ნაკლები სამი წლისა.

მუშა ახალგაზრდობის სკოლის დირექტორს შეუძლია ასწავლოს თავის სკოლაში ერთერთი სასწავლო საგანი.

20. მუშა ახალგაზრდობის სკოლის დირექტორი ხელმძღვანელობს სკოლის მთელს სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობას, თავმჯდომარეობს პედაგოგიურ საბჭოში, ხელმძღვანელობს სკოლის სამეურნეო-ფინანსიურ საქმიანობას და პასუხისმგებელია ყველა დადგენილებისა და ინსტრუქციის ზუსტად შესრულებისათვის, რომელიც მუშა ახალგაზრდობის სკოლას შეეხება.

თავის მუშაობას სკოლის დირექტორი აწარმოებს ადგილობრივ კომკავშირულ და პროფკავშირულ ორგანიზაციებთან შეთანხმებულად.

21. მუშა ახალგაზრდობის იმ სკოლაში, რომელსაც აქვს არა ნაკლები 6 კლასისა, წესდება სასწავლო ნაწილის გამგის თანამდებობა.

სასწავლო ნაწილის გამგეს, სკოლის დირექტორის წარდგენით, ნიშნავს საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარი საუკეთესო მასწავლებელთაგან, რომელთაც აქვთ უმაღლესი პედაგოგიური განათლება (საშუალო სკოლისათვის) ან აქვთ განათლება არა ნაკლები სამასწავლებლო ინსტიტუტისა (რვაწლიანი სკოლისათვის), აქვთ აგრეთვე პედაგოგიური მუშაობის სტაჟი არა ნაკლები სამი წლისა.

სასწავლო ნაწილის გამგეს შეუძლია ასწავლოს თავის სკოლაში ერთერთი სასწავლო საგანი.

22. სასწავლო ნაწილის გამგე პასუხისმგებელია სკოლის დირექტორის წინაშე სასწავლო აღმზრდელობითი მუშაობის წარმატებისა და წარუმატებლობის, ადგენს სასწავლო მეცადინეობის ცხრილს, კონტროლს უწევს სასწავლო გეგმისა და პროგრამების შესრულებას, თვალყურს ადევნებს მოსწავლეთა წარმატებასა და დისციპლინას, საჭირო დახმარებას უწევს მუშაობაში მოსწავლეთა ორგანიზაციას, ხელმძღვანელობს და წარმართავს მასწავლებელთა მეთოდურ მუშაობას, დირექტორის არაყოფნის დროს ასრულებს მის ზოვალეობას.

23. მუშა ახალგაზრდობის სკოლის მე-5—მე-8 კლასებში მასწავლებლად შეიძლება იყოს ის პირი, რომელსაც აქვს განათლება არა ნაკლები სამასწავლებლო ინსტიტუტისა, ხოლო მე-9—მე-11 კლასებში, რომელთაც დამთავრებული აქვთ პედაგოგიური ინსტიტუტი ან უნივერსიტეტი.

მუშა ახალგაზრდობის სკოლის მასწავლებელს ნიშნავს საქართველოს სსრ განსახკომი, ხოლო აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ ში და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში ნიშნავს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სახალხო კომისარი და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო განათლების საოლქო განყოფილების გამგე და ამტკიცებს საქართველოს სსრ განსახკომი.

24. მუშა ახალგაზრდობის სკოლის თითოეულ კლასში არის კლასის ხელმძღვანელი, რომელსაც სკოლის დირექტორი ნიშნავს სკოლის ყველაზე უფრო გამოცდილ მასწავლებელთაგან.

კლასის ხელმძღვანელთა უფლება-მოვალეობანი განისაზღვრება საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ დამტკიცებული ინსტრუქციით.

25. მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში არსდება პედაგოგიური საბჭო სკოლის დირექტორის თავმჯდომარეობითა და სასწავლო ნაწილის გამგისა და ყველა მასწავლებლის შემადგენლობით. პედაგოგიური საბჭო მოქმედებს საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ დამტკიცებული დებულების საფუძველზე.

V. ზინანსირება და ანგარიშგება

26. მუშა ახალგაზრდობის სკოლას აქვს თავისი წლიური ხარჯთაღრიცხვა, რომელსაც ამტკიცებს მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების სარაიონო (საქალაქო) აღმასრულებელი კომიტეტი.

27. მუშა ახალგაზრდობის სკოლა აწარმოებს საქმისწარმოებას, სტატისტიკურ ანგარიშგებას იმ ფორმებისა და ვადების მი-

ხედვით, რომელიც დამტკიცებულია საქართველოს სსრ განსახ-
კომის მიერ, და პერიოდულად აბარებს ანგარიშს თავის <sup>განსახ-
კომის მიერ</sup> დაზღვევის სახალხო განათლების რაიონულ (საქალაქო) განყოფილებას.

28. მუშა ახალგაზრდობის სკოლა სარგებლობს იურილიული პირის უფლებებით და აქვს საქართველოს სსრ განსახკომის მიერ დამტკიცებული ნიმუშის ბეჭედი.

29. მუშა ახალგაზრდობის სკოლის მთელი სასწავლო მოწყობილობა წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას და არ შეიძლება გასხვისებულ იქნას საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოს სპეციალური დადგენილების გარეშე.

აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო განათლე- ბის საოლქო განყოფილებას, სახალხო განათლების ყველა საკაინორო და საქალაქო განყოფილებას

ადგილებზე ჩატარებული შემოწმებით დადასტურდა, რომ მუშა და სოფლ-ს ახალგაზრდობის სკოლების ზოგიერთი დირექტორი სკოლის დაკომპლექტების დროს არღვევს მოსწავლეთა კლასებში ჩარიცხვის წესებს და მათ მიღებას სათანადოდ არ აფორმებს.

გველვებათ მოსწავლეთა მიღება და სათანადო კლასებში ჩარიცხვა შემდეგი წესით აწარმოეთ:

ა) სკოლაში შემსვლელებმა, როგორც წესი, უნდა წარუდგინოს სკოლის დირექტორს განცხადება, განათლების მოწმობა, მეტრიკული ამონაწერი და ცნობა მუშაობის შესახებ. განათლების მოწმობის საფუძველზე დირექტორი ჩარიცხავს მოსწავლეს სათანადო კლასში.

ბ) თუ მოსწავლეს განათლების მოწმობა არა აქვს, ის ჩარიცხული უნდა იქნეს გამოცდით სათანადო კლასში.

მისაღები გამოცდები ტარდება კლასების მიხედვით შემდეგ საგნებში:

ა) მოსამზადებელ (მ-4) კლასში შემსვლელი გამოცდას აბარებს მშობლიურ ენასა და არითმეტიკაში (ზეპირი), დაწყებითი სკოლის შესაბამე კლასის პროგრამების მოცულობით;

ბ) მე 5 კლასში შემსვლელი—მშობლიურ ენაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში, არითმეტიკაში, ისტორიასა და გეოგრაფიაში (ზეპირი),—დაწყებითი სკოლის პროგრამების მოცულობით;

გ) მე-6 კლასში შემსვლელი—მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში, არითმეტიკასა და ისტორიაში (ზეპირი). მე-5 კლასის პროგრამების მოცულობით;

დ) მე-7 კლასში შემსვლელი—მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში, ალგებრაში—არითმეტიკით, ისტორიაში, ბუნებისმეტყველებასა და გეოგრაფიაში (ზეპირი), მე-6 კლასის პროგრამების მოცულობით;

ე) მე-8 კლასში შემსვლელი—მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში (წერითი და ზეპირი), ალგებრაში—არითმეტიკით (წერითი), გეომეტრიაში, ისტორიაში. გეოგრაფიაში, ფიზიკაში, ბუნებისმეტყველებაში (ზეპირი), მე-7 კლასის პროგრამების მოცულობით;

ვ) მე-9 კლასში შემსვლელი—მშობლიურ ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში (წერითი და ზეპირი), ალგებრაში, გეომეტრიაში, ისტორიაში, ბუნებისმეტყველებასა და ფიზიკაში (ზეპირი) მე-8 კლასის პროგრამების მოცულობით;

ზ) მე-10 კლასში შემსვლელი—მშობლიურ ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში (წერითი და ზეპირი), ალგებრაში, გეომეტრიაში, ისტორიაში, გეოგრაფიაში, ბუნებისმეტყველებასა და უცხო ენაში (ზეპირი), მე-9 კლასის პროგრამების მოცულობით;

თ) მე-11 კლასში შემსვლელი—მშობლიურ ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში (წერითი და ზეპირი), ალგებრაში (წერითი და ზეპირი), გეომეტრიაში, ისტორიაში, ფიზიკასა და უცხო ენაში (ზეპირი)

გამოცდების შედეგად მოსწავლე ჩაირიცხება იმ კლასში, რომლის ცოდნას ის ფაქტურად გამოიჩინს. გამოცდებს ატარებს დირექტორის მიერ გამოყოფილი კომისია.

იმ შემთხვევაში, როცა განათლების მოწმობით ამა თუ იმ კლასში ჩაირიცხული მოსწავლე ერთი თვის განმავლობაში ვერ გამოიჩინს ამ კლასის შესაბამის ცოდნას, სკოლის დირექტორს მოსწავლის ჩაირიცხვიდან ერთი თვის განმავლობაში უფლება აქვს დააბრუნოს მოსწავლე მისი ცოდნის შესაბამის კლასში.

სკოლაში მიღებულ ყველა მოსწავლეს სდგება პირადი საქმე. მოსწავლეთა მიღება სწარმოებს წელიწადში ერთხელ, სასწავლო წლის დასაწყისში. გამონაკლის შემთხვევაში შესაძლებელია მოსწავლის ჩაირიცხვა სასწავლო წლის განმავლობაშიც, თუ ეს გამოწვეული იქნება მოსწავლის სამუშაო და საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლით.

საგამოცდო წერითი სამუშაოს სახეები: ა) ქართულ ენაში და ლიტერატურაში ქართულ სკოლებში, მშობლიურ ენაში და ლიტერატურაში არაქართულ სკოლებში—მე-5, მე-6 და მე-7 კლასებში—გავლილი ლიტერატურული მასალიდან შინაარსის გადმოცემა, მე 8, მე-9, მე-10 და მე-11 კლასებში—მწერლის შემოქმედების დახასიათება ან ცალკე ნაწარმოების გარჩევა.

ბ) რუსულ ენაში არარუსული სკოლის მე-5, მე-6 და მე-7 კლასებში—პასუხი კითხვებზე გავლილი მასალიდან; მე-8, მე-9, მე-10 და 11 კლასებში—გავლილი მასალიდან პატარა მოთხრობის შინაარსის გადმოცემა, მასწავლებლის მიერ მოთხრობის წინასწარ წაკითხვით.

გ) რუსულ ენაში და ლიტერატურაში—რუსული სკოლის მე-5, მე-6, მე-7 და მე-8 კლასებში—კარნახი, მე-9, მე-10 და 11 კლასებში—მწერლის შემოქმედების დახასიათება ან ნაწარმოების გარჩევა.

თხზულებისათვის მოსწავლეებს ორი თემა ეძლევა, რომელთაგან მას უფლება აქვს ერთერთი აირჩიოს.

მათემატიკაში წერითი საგამოცდო სამუშაოს უნდა შეადგენდეს—მე-8 და მე-11 კლასებში—ამოცანა და ორი მაგალითი ალგებრაში.

ზეპირი გამოცდები ტარდება ბილეთებით:

არაქართულ სკოლაში შემსვლელი გამოცდას ქართულ ენაში არ აბარებს.

ჩატარებულ გამოცდებზე სდგება ოქმი. რომელიც ინახება მოსწავლის პირად საქმეში.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი ვ. კუპრაძე.

მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის

სკოლებისა და მოზრდილთა სკოლების

სამმართველოს უფროსი პ. გაბისონიძე

პ/მგ. რედაქტორი მ. ბურჭულაძე.